

Çocuk Hakları

Kazanım Ders Notu - 4

» Çocuk Hakları

- Dünya üzerindeki bütün çocukların doğuştan sahip olduğu haklara **çocuk hakları** denir.
- Dünyadaki çocukların haklarını korumak ve güvence altına almak için 1989 yılında Birleşmiş Milletler tarafından **Çocuk Haklarına Dair Sözleşme** kabul edilmiştir.
- Çocuk Hakları Sözleşmesi ülkemizde 1990 yılında imzalanarak yürürlüğe girmiştir.
- Kabul edilen Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye göre **18 yaşına kadar** herkes çocuk sayılır.
- Yaşama hakkı büyüklerin olduğu gibi çocukların da en önemli hakkıdır. Çocuklar düşüncelerini özgürce açıklama hakkına sahiptir.
- Çocuk haklarının korunması için **Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF)** kurulmuştur.
- Ülkemizde Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin uygulanması ve takibinden **Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı** ve ona bağlı olarak çalışan Çocuk hizmetleri Genel Müdürlüğü sorumludur.
- Tüm çocukların gelişmeleri ve korunmaları için, mutlu bir aile ortamında, sağlıklı bir çevrede, fiziksel ve zihinsel gelişmelerini sağlayacak imkânlara sahip olmaları gerekir. Bunu sağlamak hem devletlerin hem de ailelerin görevidir.

» Çocuk Hakları Sözleşmesi

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye göre;

- Her birey on sekiz yaşına kadar çocuk olarak kabul edilir ve vazgeçilmez haklara sahiptir.
- Yaşamak, her çocuğun temel hakkıdır ve herkesin ilk görevi çocukların yaşamını korumaktır.
- Her çocuğun ailesiyle birlikte yaşama hakkı vardır.
- Her çocuk, görüşlerini serbestçe ifade etme hakkına sahiptir.
- Engelli çocukların özel olarak korunma ve saygı görme hakkı vardır.
- Her çocuğun sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı vardır.
- Her çocuğun eğitim hakkı vardır. İlköğretim parasız ve tüm çocuklar için zorunludur.
- Çocukların okula gitme, oyun oynama hakkı vardır.
- Çocuklar yetişkinler gibi bir işte çalıştırılmazlar.

Duyarlı bireyler ve vatandaşlar olarak çocuk haklarına saygı göstermeli ve çocuk haklarının ihlal edildiği durumlarda sorumlu davranarak vatandaşlık görevimizi yerine getirmeliyiz.

Çocuk İhmali: Bir çocuğun barınma, yiyecek, içecek, eğitim, denetim, tıbbi bakım, entelektüel gelişim, duygusal gelişim vb. alanlarda gerekli olan ihtiyaçlarının karşılanmaması, yaşına uygun bakımın verilmemesidir.

Çocuk İstismarı: Çocuğun yanlış ve kötü bir davranışa maruz kalmasıdır.

Çocuk hakları ihlallerine örnek olarak;

- Çocukların küçük yaşta çalıştırılması
- Çocukların istismar ve ihmal edilmesi
- Çocukların şiddete maruz kalmaları
- Çocukların eğitim haklarının engellenmesi
- Çocukların anne şefkatinden mahrum bırakılması vb.